

KARRIEREVEJLEDNINGENS ROLLE I AT MINDSKE ULIGHED I ADGANGEN TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSE

Ph.d.-afhandling af Astrid Schrøder Olsen

AARHUS
UNIVERSITET

KARRIEREVEJLEDNINGENS ROLLE I AT MINDSKE ULIG- HED I ADGANGEN TIL VIDE- REGÅENDE UDDANNELSE

Opsummering af hovedpointer fra ph.d. afhandlingen *The Role of Career Guidance in Reducing Inequality in Access to Higher Education* af Astrid Schrøder Olsen, Danmarks institut for pædagogik og uddannelse, Aarhus Universitet

I afhandlingen undersøger jeg hvilken rolle karrierevejledning og -information spiller for at mindske social ulighed i valget af en universitetsuddannelse. I den forbindelse undersøger jeg effekten af to vejledningsinterventioner, unges brug af vejledningsressourcer og vejlederes perspektiver på uddannelsesmobilitet.

Statistikker og fortællinger

Ved at præsentere 3. g'ere i de danske gymnasieskoler for en vejledningsindsats, bestående af et oplæg på 30 minutter, har det vist sig at være muligt at øge andelen af elever fra en ikke-akademisk familiebaggrund med over 7 i karaktergennemsnit, der søger en universitetsuddannelse. Effekten måles ved at sammenligne eleverne som fik vejledningsindsatsen med en kontrolgruppe. Oplægget indeholdte blandt andet løn- og ledighedsstatistikker for forskellige uddannelsesniveauer samt rolle model videoer med nuværende universitetsstuderende som fortæller om at være universitetsstuderende og om at være den første generation i familien, som tager en universitetsuddannelse.

Statistik eller fortællinger

Som et spin-off af førnævnte intervention, bliver elever i en anden intervention udsat tilfældigt for enten videoer med rolle modeller eller løn og ledighedsstatistikker. Det foregår som et interaktivt setup, hvor eleverne sidder ved computeren med hovedtelefoner på og klikker sig videre. For de elever med over middel karaktergennemnit, der kommer fra ikke-akademisk familiebaggrund, tyder resultaterne på at videoerne med rolle modeller har den største effekt på deres forventninger om at gennemføre en universitetsuddannelse.

Ulighed i brugen af vejledningstilbud

En spørgeskemaundersøgelse blandt elever i 3. g viser at elever fra en ikke-akademisk familiebaggrund bruger de forskellige vejledningstilbud, herunder blandt andet online platforme, åbenhus arrangementer på videregående uddannelser og individuel vejledning i højere grad eller i samme grad som de elever som kommer fra en akademisk familiebaggrund.

Vejlederperspektiver på social mobilitet

I interviews med karrierevejledere i gymnasierne, undersøgte jeg deres opfattelser af, hvilken rolle de kan spille i forhold til at mindske social ulighed i valget af videregående uddannelser. At indtage en støttende rolle og åbne muligheder for studerende fra uddannelsesfremmede med henblik på opadgående mobilitet var vigtigt for nogle, mens det for andre var en vigtigere udfordring at støtte elever som oplever et pres til at tage en højere uddannelse end de ønsker. Samtidig opfattede nogle det ikke som vejlederens rolle at have viden om de studerendes sociale baggrund.

Konklusion

Samlet set bidrager de fire artikler, der udgør denne afhandling, til en bedre forståelse af, hvilke faktorer der potentielt kan mindske ulighed i adgangen til videregående uddannelse, hvordan gymnasieelever benytter sig af karrierevejledningsressourcer på tværs af deres forældres uddannelsesniveau, samt vejlederes perspektiver på social mobilitet.

Fakta om afhandlingens empiriske grundlag

Det empiriske grundlag for afhandlingen består af:

- En spørgeskemaundersøgelse på 93 danske gymnasier (N=9.113), hvoraf 42 gymnasier var i interventionsgruppen.
- En spørgeskemaundersøgelse samt intervention i 80 klasser fordelt på 11 gymnasier (N=1.627).
- 14 interviews med karrierevejledere fra Studievalg Danmark

Tid og sted for forsvaret

Mandag 13. maj 2024 kl 13.00.

Aarhus Universitet, Søauditorierne, bygning 1252 – lokale 310 Jeppe Vontilius Auditorium,
Bartholins Allé 3, 8000 Aarhus C

Kontakt

Astrid Schrøder Olsen

Mail: amo@edu.au.dk

Tlf.: 30289223